

תשובון למבחן בספר במדבר - התשס"ה

חלק א' - המקרא ומשמעותו - 60 נקודות

פירוט
הנקודות

1. מצוות בחומש במדבר - 14 נקודות

הפסוק	בקשר לאיזו מצווה נאמר הפסוק?	האם מקיימים את המצווה כיום?	אם כן, כתוב בקצרה כיצד מקיימים את המצווה כיום?		
	תקיעת שופר בראש השנה	כן	תוקעים בשופר בבית הכנסת		
	ברכת כהנים	כן	הכהנים עולים לדוכן, מתבססים בטלית. פורסים כפיהם ומברכים את העם.	3	
	הפרשת חלה	כן	כשלישים בכך לאפיה אפרישים מעט מן הכבד ושורפים אותו.	3	
	מפיל אֶשֶׁר יַעֲשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן מַחְרְצָנִים וְעַד זָג לֹא יֵאָכֵל" (ו', ד)	לא	---	2	
	צִבְיֹת	כן	לובשים ציביות / מתעטפים בטלית.	3	
	פִּדְיוֹ מִבֶּן חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה... " (י"ח, טז)	כן	כאשר תינוק בכור הוא בן 30 יום, פודים אותו ב-5 סלעים שנותנים לכהן.	3	

(יש לקבל כל תיאור נכון של קיום המצווה כיום.)

פירוט
הנקודות

2. פסח שני - 9 נקודות

5 א. הדינים הנוהגים בפסח ראשון בלבד, או בפסח שני בלבד, או נוהגים בשניהם.

פסח שני	פסח ראשון	האמירות	
✓		בארכֶּה עֶשְׂרִימֵאוֹת הַשָּׁנָה	דוגמה:
	✓	בארכֶּה עֶשְׂרִימֵאוֹת הַרְאשֹׁן	
	✓	אסור שיראה, או שימצא חמץ בבית	1.
✓	✓	איסור חמץ בעת אכילת קרבן הפסח	2.
✓	✓	שה תמים זכר בן שנה	3.
✓	✓	אסור להותיר מן הקרבן עד הבוקר	4.
	✓	יש יום טוב ביום הקרבנות	5.

הערה: תשובה לא מלאה אינה מזכה בנקודות.

2 ב. 1. הטענה של האנשים: "...למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו...".

2 2. חייבים לעשות פסח שני:

א. מי שהיה בזמן הפסח הראשון טמא מת (טמא לנפש).

ב. מי שהיה בדרך רחוקה.

3. קרח ועדתו - 8 נקודות

א. טענותיהם של דתן ואבירם:

2 1. הוצאת אותנו מארץ מצרים כדי להביא אותנו לארץ ישראל ונשארנו במדבר בסכנת מוות.

2 2. אתה רוצה להשתלט עלינו.

2 ב. 1. לארץ מצרים. 2. לארץ ישראל.

2 ג. משה כועס עליהם ומבקש מה' שלא יקבל את מנחתם.

**פירוט
הנקודות**

4. אירועים בחומש - 8 נקודות

באיזו שנה התרחש כל אירוע?

השנה הארבעים במדבר	השנה הראשונה במדבר	האירוע	
✓		מלחמת סיחון ועוג	א. 1
	✓	חטא המרגלים	ב. 1
	✓	חנוכת המשכן	ג. 1
✓		המפקד בערבות מואב	ד. 1
	✓	החלפת הבכורות בלויים	ה. 1
✓		מות אהרן	ו. 1
✓		חטא מי מריבה	ז. 1
	✓	עשיית החצוצרות	ח. 1

(כל תשובה נכונה מזכה בנקודה).

5. תלונות העם - 12 נקודות

א.

פרק י"א	פרק כ"א		
פסוקים ד-ו: <i>הַעַם הַתְּלוֹנֵן שָׁאֵין הַתְּלוֹנֵן שָׁאֵין לְהַסֵּס לְחַטֵּא וְאִיךָ נִאֲסָר לְהַסֵּס אֶת־אֱלֹהֵיךָ.</i>	פסוק ה: <i>הַעַם הַתְּלוֹנֵן שָׁאֵין לְהַסֵּס לְחַטֵּא וְאִיךָ נִאֲסָר לְהַסֵּס אֶת־אֱלֹהֵיךָ.</i>	1. על מה התלונן העם?	4
פסוק לג: <i>וְכִי־סָאֵר אֶת־עַמִּי אֶת־אֱלֹהֵי אֲבוֹתַי.</i>	פסוק ו: <i>וְכִי־סָאֵר אֶת־עַמִּי אֶת־אֱלֹהֵי אֲבוֹתַי.</i>	2. מה היה עונשם?	4

ב. העם התחרט על חטאו בפרק כ"א. 2

ג. העם ביקש ממשה להתפלל לה' שיסיר מעליהם את הנחשים. 2

6. חטא המרגלים - 9 נקודות

א. הדיבה הרעה: ארץ ישראל ממיתה את היושבים בה. 3

ניתן לקבל תשובה גם בלשון הכתוב: "ארץ אוכלת יושביה היא" (י"ג, לב).

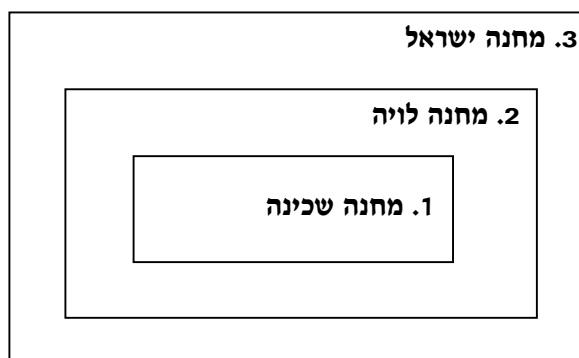
ב. הדבר הטוב: שהארץ טובה מאוד מאוד / הארץ היא זבת חלב ודבש. 3

ג. העם בכו ופחדו למות במלחמה על הארץ, וביקשו למנות עליהם מנהיג שיחזיר אותם למצרים. 3

**פירוט
הנקודות**

חלק ב' - מקרא ורש"י - 40 נקודות

7. "בהעלתך את הנרות..." - 12 נקודות
- 4 א. השאלה מסתיימת במילה: "הנשיאים".
- 4 ב. אהרן הצטער על שהוא ושבטו לא היו שותפים בהקרבת קרבנות הנשיאים בעת חנוכת המזבח.
- 4 ג. הקב"ה הבטיח לאהרן שהוא ייטיב את הנרות וידליקם במנורה וזה מעשה חשוב יותר.
8. "וידבר... במדבר סיני... באחד לחדש השני..." - 9 נקודות
- 3 א. 1. כשיצאו ממצרים.
2. לאחר המגפה בחטא העגל.
3. לאחר הקמת המשכן.
- 3 ב. בגלל אהבתו של הקב"ה לבני ישראל.
- 3 ג. לאחר הקמת המשכן / כשבא להשרות שכינתו עליהם.
(הערה: יש לקבל גם ציטוטים מדויקים מלשון רש"י).
9. "...וישלחו מן המחנה..." - 13 נקודות
- 3 א. סדר המחנות במדבר.

- 6 ב. 1. ממחנה מס' 1 שלחו את: *הַצֵּבָא, הַצֵּבָא, הַצֵּבָא אֶת.*
2. ממחנה מס' 2 שלחו את: *הַצֵּבָא, הַצֵּבָא.*
3. ממחנה מס' 3 שלחו את: *הַצֵּבָא.*
- 4 ג. נצטרעה.
מחוץ למחנה ישראל.
10. העתקת רש"י - 6 נקודות
- "ואינו מזכיר אלא בני אהרן ונקראו תולדות משה לפי שלמדן תורה מלמד שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו"

חלק ג' - "תורת חיים"

1. חטא המרגלים (פרשת שלח)

- א. המרגלים חטאו בהוצאת דיבה רעה על הארץ כי:
- פחדו מיושבי הארץ הכנענים והענקים.
 - הבינו שבארץ יצטרכו לעבוד קשה ולא יוכלו יותר לסמוך על הניסים כמו במדבר.
 - פחדו שבארץ ישראל הם לא יהיו מנהיגים וחשובים כמו במדבר (דאגו לכבודם).
 - לא העריכו מספיק את ארץ ישראל שה' נתנה לנו לנחלה.
- ב. כדי שאנשים יאהבו יותר את הארץ צריך:
- ללמד אותם שהקב"ה רוצה יותר בהתיישבות בארץ מאשר לחיות במדבר.
 - שהכבוד לא חשוב כמו לעשות את דבר ה'.
 - ללמד אותם את קדושת הארץ וערכה.
 - להכיר להם את ארץ ישראל ומעלותיה.

2. פסח שני (פרשת בהעלותך)

- א. לאנשים שפנו אל משה היה חשוב כל כך להקריב את קרבן פסח כי:
- הם לא רצו להפסיד את הזכות להיות שותפים בהתקרבות אל ה' על ידי עבודת קרבן הפסח.
 - הם מאוד אהבו את המצוות ורצו לקיים עוד מצווה.
 - הם לא רצו להיות חריגים.
- ב. האם גם אתה מרגיש לפעמים כמותם:
(כל תשובה עניינית ומוסברת תתקבל).

3. דמות שהרשימה אותך, במה ואיך השפיעה עליך?

(כל תשובה עניינית ומוסברת תתקבל).

הערה: התשובות המובאות בחלק "תורת חיים" הנן דוגמאות לתשובות אפשריות של תלמידים, אך ככלל כל תשובה עניינית ומוסברת אחרת, תתקבל.

חלק ד' - שינון בעל-פה - 20 נקודות

- (א) "בִּי אֲדֹנָי אֵל נָא תִשֶׁת עֲלֵינוּ חַטָּאת אֲשֶׁר נִואַלְמַנוּ וְאֲשֶׁר חָטַאנוּ.
- (ב) "הָאֶרֶץ אֲשֶׁר עֲבַדְתֶּם בְּהַאֲרָץ אֵת הַלֹּהֲוֹת הָאֶרֶץ מְאֹד מְאֹד."
- (ג) "סִלַּח נָא לְעַמֶּךָ הַזֶּה כִּי עָשָׂה הַלֹּהֲוֹת חַטָּאת וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לְעַם הַזֶּה מֵאֲרִיִּם וְעַתָּה וַיֹּאמֶר ה': סַלַּחְתִּי כִּי עָבַדְתֶּם."
- (ד) "כִּרְעֵ שֹׁכְבֵי כְאִפִּי וְכֹלְבִּיא מִי יִקְיָאמוּ מִפְּנֵי בְרוּךְ וְאֲרִיִּם אֲרִיִּם."
- (ה) "מָה טֹבוֹ אֶפְלֵיִךְ יֵעָקֵב מִשְׁכַּנְתֶּיךָ יִשְׂרָאֵל. כְּנַחֲלִים נְטִייוֹ כְּגִנֹּת עֵלְיִ נֹהֵף כְּאֶהֱלִים נְטֵעֵי בְּאֶרְזִים עֵלְיִ מִיָּמִים."
- (ו) "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָמַד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עָלָה לְפָנָיו הָאֲדָמָה."

כל קטע שמולא נכון = 5 נקודות.

מילה אחת חסרה / בלתי-נכונה מורידה את הניקוד בנקודה אחת.